

Βρυξέλλες, 13.12.2023
C(2023) 9701 final

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) .../... ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 13.12.2023

**σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της
Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες χορηγούνται σε
επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος**

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) .../... ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 13.12.2023

σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες χορηγούνται σε επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 108 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/1588 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2015, για την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες οριζόντιων κρατικών ενισχύσεων¹, και ιδίως το άρθρο 2 παράγραφος 1,

Αφού ζήτησε τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- 1) Η κρατική χρηματοδότηση που πληροί τα κριτήρια που αναφέρονται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνιστά κρατική ενίσχυση και απαιτείται η κοινοποίησή της στην Επιτροπή βάσει του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Ωστόσο, κατ'εφαρμογή του άρθρου 109 της Συνθήκης, το Συμβούλιο δύναται να καθορίζει τις κατηγορίες ενισχύσεων που απαλλάσσονται από την εν λόγω υποχρέωση κοινοποίησης. Σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 4 της Συνθήκης, η Επιτροπή μπορεί να εκδίδει κανονισμούς σχετικά με τις εν λόγω κατηγορίες κρατικών ενισχύσεων. Στον κανονισμό (ΕΕ) 2015/1588, το Συμβούλιο αποφάσισε, σύμφωνα με το άρθρο 109 της Συνθήκης, ότι οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (δηλαδή οι ενισχύσεις που χορηγούνται στην ίδια επιχείρηση, για συγκεκριμένη χρονική περίοδο και δεν υπερβαίνουν ένα καθορισμένο ποσό) θα μπορούσαν να αποτελούν μια τέτοια κατηγορία. Σε αυτή τη βάση, οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας θεωρείται ότι δεν πληρούν όλα τα κριτήρια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης και, ως εκ τούτου, δεν υπόκεινται στη διαδικασία κοινοποίησης.
- 2) Η Επιτροπή έχει διευκρινίσει, σε πλήθος αποφάσεων, τον ορισμό της ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης. Η Επιτροπή έχει επίσης δηλώσει την πολιτική της σχετικά με ένα ανώτατο όριο για τις ενισχύσεις

¹ ΕΕ L 248 της 24.9.2015, σ. 1, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2015/1588/oj?locale=el>.

ήσσονος σημασίας κάτω από το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν εφαρμόζεται το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης.

- 3) Η πείρα που έχει αποκτήσει η Επιτροπή από την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις σε επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος κατά την έννοια του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης έχει καταδείξει πως το ανώτατο όριο μέχρι το οποίο τα πλεονεκτήματα που χορηγούνται στις εν λόγω επιχειρήσεις είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι δεν επηρεάζουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών ή δεν στρεβλώνουν ούτε απειλούν να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό μπορεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, να διαφέρει από το γενικής ισχύος ανώτατο όριο των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που ορίζει ο κανονισμός (ΕΕ) XXX/XXX². Πράγματι, τουλάχιστον μέρος των εν λόγω πλεονεκτημάτων είναι πιθανόν να αποτελεί αντιστάθμιση για επιπρόσθετα έξοδα που συνδέονται με την παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος. Επιπλέον, πολλές δραστηριότητες που χαρακτηρίζονται ως υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος είναι τοπικού χαρακτήρα. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 360/2012 της Επιτροπής³, οι ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις οι οποίες παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος θα πρέπει να θεωρείται ότι δεν επηρεάζουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών ή ότι δεν στρεβλώνουν ούτε απειλούν να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό, υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της χορηγούμενης για την παροχή των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τις 500 000 EUR σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών.
- 4) Με βάση την πείρα που αποκτήθηκε από την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 360/2012, είναι σκόπιμο να προσαρμοστούν οι κανόνες για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας όσον αφορά τις ενισχύσεις για υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, ώστε να αποτυπώνουν ορισμένες από τις προσαρμογές που εφαρμόζονται στον γενικό κανονισμό για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (ΕΕ) XXX/XXX⁴, προκειμένου να διασφαλίζεται η συνέπεια, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος.
- 5) Είναι επίσης σκόπιμο να αυξηθεί σε 750 000 EUR το ανώτατο όριο του ποσού των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας για την παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος που μπορεί να λάβει μία ενιαία επιχείρηση ανά κράτος μέλος κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε τριετούς περιόδου. Το εν λόγω ανώτατο όριο αντικατοπτρίζει τον πληθωρισμό που σημειώθηκε από την έναρξη ισχύος του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 360/2012 και τις εκτιμώμενες εξελίξεις κατά την περίοδο ισχύος του παρόντος κανονισμού. Το ανώτατο αυτό όριο είναι απαραίτητο για να εξασφαλιστεί ότι κάθε μέτρο που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος

² Κανονισμός (ΕΕ) XXX/XXX της Επιτροπής, της XXX, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, ΕΕ L της XXX. [Υπηρεσία Εκδόσεων: να συμπληρωθεί η παραπομπή που αντιστοιχεί στο έγγραφο C (2023) 9700)]

³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 360/2012 της Επιτροπής, της 25ης Απριλίου 2012, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες χορηγούνται σε επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, ΕΕ L 114 της 26.4.2012, σ. 8, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2012/360/oj>.

⁴ Κανονισμός (ΕΕ) XXX/XXX της Επιτροπής, της XXX, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, ΕΕ L της XXX. [Υπηρεσία Εκδόσεων: να συμπληρωθεί η παραπομπή που αντιστοιχεί στο έγγραφο C (2023) 9700)]

κανονισμού μπορεί να θεωρείται ότι δεν επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών και δεν στρεβλώνει ούτε απειλεί να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό.

- 6) Οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται από ένα κράτος μέλος θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, ακόμη και όταν αυτές χρηματοδοτούνται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει με πόρους ενωσιακής προέλευσης υπό τον έλεγχο του εν λόγω κράτους μέλους. Δεν θα πρέπει να είναι δυνατή η κατάτμηση των μέτρων ενίσχυσης που υπερβαίνουν το όριο που ισχύει για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας σε μικρότερα τμήματα κατά τρόπον ώστε τα τμηματικά αυτά ποσά να εμπίπτουν πλέον στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.
- 7) Για τους σκοπούς των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στη Συνθήκη, επιχείρηση είναι κάθε οντότητα, είτε πρόκειται για φυσικό είτε για νομικό πρόσωπο, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ανεξαρτήτως του νομικού καθεστώτος της και του τρόπου με τον οποίο χρηματοδοτείται⁵. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει διευκρινίσει ότι μια οντότητα που «μέσω της πλειοψηφικής συμμετοχής της σε εταιρεία» ασκεί κατ' ουσίαν έλεγχο καθώς «αναμειγνύεται ευθέως ή εμμέσως στη διαχείριση της εν λόγω εταιρείας» πρέπει να θεωρείται ότι μετέχει στην οικονομική δραστηριότητα της εν λόγω εταιρείας. Πρέπει, επομένως, να χαρακτηριστεί και το ίδιο το νομικό πρόσωπο επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης⁶. Το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι όλες οι οντότητες οι οποίες ελέγχονται (σε νομική βάση ή de facto) από την ίδια οντότητα πρέπει να θεωρούνται ότι συνιστούν ενιαία επιχείρηση⁷.
- 8) Για λόγους ασφάλειας δικαίου, και για να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει σαφή και εξαντλητικό κατάλογο κριτηρίων βάσει των οποίων θα προσδιορίζεται πότε οι δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις που βρίσκονται στο ίδιο κράτος μέλος θα πρέπει να θεωρούνται ενιαία επιχείρηση. Η Επιτροπή επέλεξε τα κριτήρια που είναι κατάλληλα για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού από τα καθιερωμένα κριτήρια που προσδιορίζουν τις «συνδεδεμένες επιχειρήσεις» στο πλαίσιο του ορισμού των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (στο εξής: ΜΜΕ), ο οποίος περιλαμβάνεται στη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής⁸ και στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής⁹. Τα κριτήρια αυτά θα πρέπει να εφαρμόζονται, δεδομένου του πεδίου εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, τόσο στις ΜΜΕ όσο και στις μεγάλες επιχειρήσεις και θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι ένας όμιλος συνδεδεμένων επιχειρήσεων θεωρείται ενιαία επιχείρηση για την εφαρμογή του κανόνα για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας. Ωστόσο, όπως αναγνωρίζεται στο άρθρο 14 της Συνθήκης, οι υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος κατέχουν ιδιαίτερη θέση στις κοινές αξίες της Ένωσης και διαδραματίζουν ιδιαίτερο ρόλο στην προώθηση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής. Οι υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος θα πρέπει να

⁵ Απόφαση του Δικαστηρίου, της 10ης Ιανουαρίου 2006, *Ministero dell'Economia e delle Finanze v Cassa di Risparmio di Firenze κ.λπ.*, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, σκέψη 107.

⁶ Ο.π., σκέψεις 112 και 113.

⁷ Απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Ιουνίου 2002, *Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής*, C-382/99, ECLI:EU:C:2002:363.

⁸ Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων, ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>.

⁹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης, ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj>.

ανταποκρίνονται όσο το δυνατόν περισσότερο στις ανάγκες των χρηστών, τα δε κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να καλύπτουν τις ανάγκες αυτές με τον καταλληλότερο τρόπο, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες κάθε κράτους μέλους όσον αφορά ιδίως την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, οι επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος και οι οποίες δεν έχουν καμία άλλη σχέση μεταξύ τους, εκτός από το γεγονός ότι καθεμία από αυτές έχει άμεση σχέση με τον ίδιο δημόσιο φορέα ή φορείς, ή με τον ίδιο μη κερδοσκοπικό φορέα ή φορείς, δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως συνδεδεμένες μεταξύ τους. Συνεπώς, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η συγκεκριμένη κατάσταση των επιχειρήσεων που ελέγχονται από τον ίδιο δημόσιο φορέα ή φορείς ή από τον ίδιο μη κερδοσκοπικό φορέα ή φορείς, στον οποίο ή στους οποίους οι επιχειρήσεις ενδέχεται να έχουν ανεξάρτητη εξουσία λήψης αποφάσεων.

- 9) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται μόνον σε ενισχύσεις οι οποίες χορηγούνται για την παροχή υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος. Επομένως, θα πρέπει να ανατίθεται, εγγράφως ή σε ηλεκτρονική μορφή, στη δικαιούχο επιχείρηση η παροχή της υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος για την οποία χορηγείται η ενίσχυση. Η πράξη ανάθεσης θα πρέπει μιν να ενημερώνει την επιχείρηση σχετικά με την υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος για την οποία χορηγείται η ενίσχυση, όμως δεν χρειάζεται κατ' ανάγκη να περιέχει όλες τις λεπτομερείς πληροφορίες που ορίζονται στο άρθρο 4 της απόφασης 2012/21/ΕΕ της Επιτροπής¹⁰.
- 10) Λαμβανομένων υπόψη των ειδικών κανόνων που ισχύουν στους τομείς της πρωτογενούς παραγωγής (ιδίως όσον αφορά την πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων και την πρωτογενή παραγωγή προϊόντων αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας), του γεγονότος ότι σπάνια ανατίθενται σε επιχειρήσεις των εν λόγω τομέων υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, καθώς και του ενδεχομένου να πληρούνται, παρά ταύτα, τα κριτήρια που καθορίζονται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης στην περίπτωση ενισχύσεων των οποίων το ποσό είναι μικρότερο από το ανώτατο όριο που καθορίζεται στον παρόντα κανονισμό, είναι σκόπιμο να εξαιρεθούν οι τομείς αυτοί από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.
- 11) Εάν ληφθούν υπόψη οι ομοιότητες μεταξύ της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών και μη γεωργικών προϊόντων, ο παρών κανονισμός είναι σκόπιμο να καλύπτει και τη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων, εάν πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις. Εν προκειμένω, οι δραστηριότητες εντός της γεωργικής εκμετάλλευσης, οι οποίες είναι απαραίτητες προκειμένου να προετοιμαστεί το προϊόν για την πρώτη πώληση (π.χ. συγκομιδή, κοπή και αλώνισμα των σιτηρών ή συσκευασία αυγών) ή η πρώτη πώληση σε μεταπωλητές ή μεταποιητές δεν θα πρέπει να λογίζονται ως μεταποίηση και εμπορία και, ως εκ τούτου, ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται στις εν λόγω δραστηριότητες.
- 12) Ομοίως, λαμβανομένης υπόψη τόσο της φύσης των δραστηριοτήτων μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας όσο και των ομοιοτήτων των δραστηριοτήτων αυτών με άλλες δραστηριότητες μεταποίησης και εμπορίας, ο

¹⁰ Απόφαση 2012/21/ΕΕ της Επιτροπής, της 20ής Δεκεμβρίου 2011, για την εφαρμογή του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος, ΕΕ L 7 της 11.1.2012, σ. 3, ELI: [https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2012/21\(1\)/oj](https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2012/21(1)/oj).

παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, υπό τον όρο ότι πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις. Ούτε οι δραστηριότητες εντός της εκμετάλλευσης ή επί του σκάφους που είναι αναγκαίες για την προετοιμασία προϊόντος ζωικής ή φυτικής προέλευσης για την πρώτη του πώληση (συμπεριλαμβανομένων της κοπής, της τεμαχισμού σε φιλέτα ή της κατάψυξης) ούτε η πρώτη πώληση σε μεταπωλητές ή μεταποιητές θα πρέπει να λογίζονται ως μεταποίηση ή εμπορία εν προκειμένω και, ως εκ τούτου, ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται στις εν λόγω δραστηριότητες.

- 13) Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει αποφανθεί ότι, από τη στιγμή που η Ένωση έχει θεσπίσει νομοθεσία για τη συγκρότηση κοινής οργάνωσης της αγοράς σε έναν συγκεκριμένο γεωργικό τομέα, τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να απέχουν από τη λήψη οιασδήποτε μέτρου θα μπορούσε να υπονομεύσει ή να εισαγάγει εξαιρέσεις στην κοινή οργάνωση της αγοράς¹¹. Για τον λόγο αυτόν, ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε ενισχύσεις των οποίων το ποσό καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα προϊόντων που αγοράζονται ή διατίθενται στην αγορά στον γεωργικό τομέα. Επίσης, δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε περιπτώσεις ενίσχυσης που συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσης ενός μέρους της ενίσχυσης σε παραγωγούς πρωτογενών γεωργικών προϊόντων. Οι αρχές αυτές ισχύουν επίσης για τον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.
- 14) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται στις εξαγωγικές ενισχύσεις ή σε ενισχύσεις εξαρτώμενες από τη χρήση εγχώριων αντί εισαγόμενων αγαθών ή υπηρεσιών. Ειδικότερα, δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε ενισχύσεις για τη χρηματοδότηση της δημιουργίας και λειτουργίας δικτύου διανομής σε άλλα κράτη μέλη ή σε τρίτες χώρες. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει κρίνει ότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1998/2006¹² «δεν αποκλείει κάθε ενίσχυση δυνάμενη να επηρεάσει τις εξαγωγές, αλλά μόνον αυτές που έχουν ως άμεσο αντικείμενο, λόγω της μορφής που λαμβάνουν, να στηρίζουν τις πωλήσεις σε κάποια άλλη χώρα» και ότι «μια επενδυτική ενίσχυση, υπό την προϋπόθεση ότι δεν προσδιορίζεται καθ' οιονδήποτε τρόπο, τόσο ως προς τα βασικά χαρακτηριστικά της όσο και ως προς το ποσό της, από την ποσότητα των εξαγόμενων προϊόντων, δεν συγκαταριθμείται μεταξύ των «ενισχύσε[ων] για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές», κατά την έννοια του άρθρου 1 παράγραφος 1 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1998/2006 και δεν εμπίπτει επομένως στο πεδίο εφαρμογής της διατάξεως αυτής, ακόμη και αν οι τοιοιτοτρόπως στηριζόμενες επενδύσεις επιτρέπουν την ανάπτυξη προϊόντων που προορίζονται για εξαγωγή»¹³. Οι ενισχύσεις για την κάλυψη του κόστους συμμετοχής σε εμπορικές εκθέσεις ή για την κάλυψη του κόστους μελετών ή συμβουλευτικών υπηρεσιών απαραίτητων για τη διάθεση νέου ή ήδη υπάρχοντος προϊόντος σε νέα αγορά άλλου κράτους μέλους ή τρίτης χώρας δεν συνιστούν εν γένει εξαγωγικές ενισχύσεις.

¹¹ Απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Δεκεμβρίου 2002, *Γαλλία κατά Επιτροπής*, C-456/00, ECLI:EU:C:2002:753, σκέψη 31.

¹² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1998/2006 της Επιτροπής, της 15ης Δεκεμβρίου 2006, για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, ΕΕ L 379 της 28.12.2006, σ. 5, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2006/1998/oj>.

¹³ Απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Φεβρουαρίου 2018, *ZPT AD κατά Narodno sabranie na Republika Bulgaria κ.λπ.*, C-518/16, ECLI:EU:C:2018:126, σκέψεις 55 και 56.

- 15) Η τριετής περίοδος που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να αξιολογείται σε κυλιόμενη βάση. Για κάθε νέα χορήγηση ενισχύσεων ή σσονος σημασίας, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ή σσονος σημασίας που χορηγήθηκαν κατά τα προηγούμενα τρία έτη.
- 16) Στις περιπτώσεις στις οποίες μια επιχείρηση δραστηριοποιείται σε έναν από τους τομείς που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού και δραστηριοποιείται επίσης σε άλλους τομείς ή ασκεί άλλες δραστηριότητες, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται στους εν λόγω άλλους τομείς ή δραστηριότητες, με την προϋπόθεση ότι το οικείο κράτος μέλος διασφαλίζει, στηριζόμενο σε κατάλληλα μέσα όπως ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή ο διαχωρισμός των λογαριασμών, ότι οι δραστηριότητες στους εξαιρούμενους τομείς δεν τυγχάνουν ενισχύσεων ή σσονος σημασίας. Η ίδια αρχή θα πρέπει να εφαρμόζεται στις περιπτώσεις στις οποίες μια επιχείρηση δραστηριοποιείται σε τομείς στους οποίους ισχύουν χαμηλότερα ανώτατα όρια για τις ενισχύσεις ή σσονος σημασίας. Εάν μια επιχείρηση δεν μπορεί να εξασφαλίσει ότι οι δραστηριότητες σε τομείς στους οποίους ισχύουν χαμηλότερα ανώτατα όρια για τις ενισχύσεις ή σσονος σημασίας τυγχάνουν ενισχύσεων ή σσονος σημασίας μόνο μέχρι τα εν λόγω χαμηλότερα ανώτατα όρια, θα πρέπει να εφαρμόζεται το χαμηλότερο ανώτατο όριο σε όλες τις δραστηριότητες της επιχείρησης.
- 17) Θα πρέπει να θεσπιστούν κανόνες που θα εξασφαλίζουν ότι δεν είναι δυνατόν να παρακαμφθούν οι ανώτατες εντάσεις ενισχύσεων που προβλέπονται στους σχετικούς κανονισμούς ή στις αποφάσεις της Επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις. Θα πρέπει επίσης να θεσπιστούν σαφείς κανόνες σώρευσης.
- 18) Ο παρών κανονισμός δεν αποκλείει το ενδεχόμενο ένα μέτρο να μην μπορεί να θεωρηθεί κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για λόγους διαφορετικούς από αυτούς που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό, για παράδειγμα όταν το μέτρο είναι σύμφωνο με την αρχή του φορέα σε οικονομία αγοράς ή δεν προβλέπει μεταφορά κρατικών πόρων. Ειδικότερα, η χρηματοδότηση της Ένωσης, η διαχείριση της οποίας γίνεται σε κεντρικό επίπεδο από την Επιτροπή και η οποία δεν τελεί υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο του κράτους μέλους, δεν συνιστά κρατική ενίσχυση και δεν θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον υπάρχει υπέρβαση του ανώτατου ορίου που καθορίζεται στον παρόντα κανονισμό.
- 19) Ο παρών κανονισμός δεν καλύπτει όλες τις περιπτώσεις κατά τις οποίες ένα μέτρο δεν μπορεί να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών και δεν μπορεί να νοθεύσει ή να απειλήσει να νοθεύσει τον ανταγωνισμό. Ενδέχεται να υπάρχουν καταστάσεις στις οποίες ο δικαιούχος παρέχει αγαθά ή υπηρεσίες σε μια περιορισμένη περιοχή (για παράδειγμα σε μια νησιωτική περιοχή ή σε μια εξόχως απόκεντρη περιοχή) ενός κράτους μέλους και ο εν λόγω δικαιούχος δεν είναι πιθανό να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, και δεν θα μπορούσε να προβλεφθεί ότι το μέτρο δεν θα είχε παρά οριακές επιπτώσεις στις συνθήκες των διασυνοριακών επενδύσεων ή της εγκατάστασης. Ένα τέτοιο μέτρο θα πρέπει να αξιολογείται κατά περίπτωση.
- 20) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να θίγει την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [Υπηρεσία Εκδόσεων: να συμπληρωθεί η παραπομπή που αντιστοιχεί στο έγγραφο C (2023) 9700] στις επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος. Είναι σκόπιμο να διατηρήσουν τα κράτη μέλη την ευχέρεια να επιλέξουν αν θα βασιστούν στον παρόντα κανονισμό ή στον

κανονισμό (ΕΕ) XXX/XXX [Υπηρεσία Εκδόσεων: να συμπληρωθεί η παραπομπή που αντιστοιχεί στο έγγραφο C (2023) 9700)] αναφορικά με τις ενισχύσεις που χορηγούνται για την παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος.

- 21) Το Δικαστήριο, στην απόφαση που εξέδωσε στην υπόθεση *Altmark*¹⁴, καθόρισε τις προϋποθέσεις οι οποίες πρέπει να πληρούνται έτσι ώστε η αντιστάθμιση για την παροχή υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος να μη συνιστά κρατική ενίσχυση. Με τις εν λόγω προϋποθέσεις διασφαλίζεται ότι αντιστάθμιση περιοριζόμενη στα καθαρά έξοδα στα οποία υποβάλλεται μια αποτελεσματική επιχείρηση για την παροχή υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος δεν συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης. Εάν δεν τηρούνται οι εν λόγω προϋποθέσεις, η αντιστάθμιση συνιστά κρατική ενίσχυση η οποία ενδέχεται να κηρυχθεί συμβιβάσιμη με βάση τους εφαρμοστέους κανόνες της Ένωσης. Προκειμένου να αποφευχθεί η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού με σκοπό την καταστρατήγηση των προϋποθέσεων που καθορίστηκαν στη δικαστική απόφαση *Altmark*, και για να αποτραπεί η περίπτωση ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες χορηγούνται δυνάμει του παρόντος κανονισμού να επηρεάσουν τις συναλλαγές λόγω της σώρευσής τους με άλλη αντιστάθμιση για την ίδια υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος, οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας βάσει του παρόντος κανονισμού δεν θα πρέπει να σωρεύονται με οποιαδήποτε άλλη αντιστάθμιση για την ίδια υπηρεσία, χωρίς να έχει σημασία κατά πόσον συνιστούν κρατική ενίσχυση με βάση τη δικαστική απόφαση *Altmark* ή συμβιβάσιμη κρατική ενίσχυση με βάση την απόφαση 2012/21/ΕΕ ή με βάση την ανακοίνωση της Επιτροπής – Πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας¹⁵.
- 22) Για λόγους διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης και αποτελεσματικής παρακολούθησης, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται μόνο στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας για τις οποίες είναι δυνατό να υπολογιστεί εκ των προτέρων το ακριβές ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης χωρίς να είναι αναγκαία εκτίμηση κινδύνου (στο εξής: διαφανείς ενισχύσεις). Ακριβής υπολογισμός είναι δυνατός, παραδείγματος χάρη, για επιχορηγήσεις, επιδοτήσεις επιτοκίου, φοροαπαλλαγές που υπόκεινται σε συγκεκριμένο όριο ή άλλα μέσα που προβλέπουν συγκεκριμένο όριο με το οποίο διασφαλίζεται ότι δεν γίνεται υπέρβαση του ισχύοντος ανώτατου ορίου. Η πρόβλεψη συγκεκριμένου ορίου σημαίνει ότι, εφόσον το ακριβές ποσό της ενίσχυσης δεν είναι γνωστό, το κράτος μέλος πρέπει να υποθέσει ότι το ποσό ισούται με το συγκεκριμένο όριο για το μέτρο, προκειμένου να εξασφαλίσει ότι διάφορα μέτρα ενίσχυσης λαμβανόμενα από κοινού δεν υπερβαίνουν το ανώτατο όριο που καθορίζεται στον παρόντα κανονισμό και να εφαρμόσει τους κανόνες σώρευσης.
- 23) Για λόγους διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης και ορθής εφαρμογής του ανώτατου ορίου για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, είναι σκόπιμο όλα τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν την ίδια μέθοδο υπολογισμού για τον υπολογισμό του συνολικού ποσού της χορηγούμενης ενίσχυσης. Για να διευκολυνθεί ο υπολογισμός, τα ποσά των ενισχύσεων που δεν έχουν μορφή επιχορήγησης σε μετρητά θα πρέπει να

¹⁴ Απόφαση του Δικαστηρίου, της 24ης Ιουλίου 2003, *Altmark Trans GmbH και Regierungspräsidium Magdeburg κατά Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH*, και *Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht*, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, σκέψεις 88 έως 93.

¹⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας (2011) (ΕΕ C 8 της 11.1.2012, σ. 15).

μετατρέπονται σε ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης. Ο υπολογισμός του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης για διαφανείς μορφές ενίσχυσης με εξαίρεση τις επιχορηγήσεις, και για ενισχύσεις που είναι καταβλητέες σε περισσότερες δόσεις προϋποθέτει τη χρήση των επιτοκίων της αγοράς τα οποία ισχύουν κατά τον χρόνο χορήγησης της εκάστοτε ενίσχυσης. Για να διευκολυνθεί η ομοιόμορφη, διαφανής και απλή εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, τα εφαρμοστέα επιτόκια της αγοράς για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να είναι τα επιτόκια αναφοράς που καθορίζονται σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την αναθεώρηση της μεθόδου καθορισμού των επιτοκίων αναφοράς και προεξόφλησης¹⁶.

- 24) Οι ενισχύσεις υπό μορφή δανείου, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που συνίστανται σε μέτρα χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου με τη μορφή δανείου, θα πρέπει να θεωρούνται διαφανείς ενισχύσεις ήσσονος σημασίας εφόσον το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει υπολογιστεί με βάση τα επιτόκια της αγοράς που ισχύουν κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης. Προκειμένου να απλουστευτεί η εξέταση των μικρών δανείων περιορισμένης διάρκειας, χρειάζεται να προβλέπεται σαφής κανόνας που να εφαρμόζεται εύκολα και να λαμβάνει υπόψη τόσο το ποσό του δανείου όσο και τη διάρκειά του. Τα δάνεια τα οποία εξασφαλίζονται με ασφάλειες που καλύπτουν τουλάχιστον το 50 % του δανείου και που δεν υπερβαίνουν είτε το ποσό των 3 750 000 EUR και διάρκεια πέντε ετών, είτε το ποσό των 1 875 000 EUR και διάρκεια δέκα ετών, μπορεί να θεωρηθεί ότι έχουν ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης το οποίο δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο που ισχύει για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας. Αυτό προκύπτει με βάση την πείρα που έχει αποκτήσει η Επιτροπή και δεδομένων, αφενός, του πληθωρισμού που σημειώθηκε αφότου τέθηκε σε ισχύ ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 360/2012 και, αφετέρου, της εκτιμώμενης εξέλιξης του πληθωρισμού κατά την περίοδο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Λόγω των δυσχερειών όσον αφορά τον προσδιορισμό του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης των ενισχύσεων οι οποίες χορηγούνται σε επιχειρήσεις που ενδέχεται να μην είναι σε θέση να αποπληρώσουν το δάνειο (για παράδειγμα, επειδή μια επιχείρηση υπόκειται σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας ή επειδή πληροί τις προϋποθέσεις με βάση την εθνική νομοθεσία στην οποία υπόκειται για να υπαχθεί σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας κατόπιν αιτήσεως των δανειστών της), ο κανόνας αυτός δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε τέτοιου είδους επιχειρήσεις.
- 25) Οι ενισχύσεις που συνίστανται σε εισφορά κεφαλαίου δεν θα πρέπει να θεωρούνται διαφανείς ενισχύσεις ήσσονος σημασίας εκτός αν το συνολικό ποσό της κρατικής εισφοράς κεφαλαίου δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο που ισχύει για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας. Οι ενισχύσεις που συνίστανται σε μέτρα χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου με τη μορφή επενδύσεων μετοχικού ή οιονεί μετοχικού κεφαλαίου, όπως αναφέρεται στις κατευθυντήριες γραμμές για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου¹⁷, δεν θα πρέπει να θεωρούνται διαφανείς ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, εκτός εάν το οικείο μέτρο παρέχει κεφάλαια που δεν υπερβαίνουν το ανώτατο όριο που ισχύει για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

¹⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την αναθεώρηση της μεθόδου καθορισμού των επιτοκίων αναφοράς και προεξόφλησης (ΕΕ C 14 της 19.1.2008, σ. 6).

¹⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προώθηση των επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου (ΕΕ C 508 της 16.12.2021, σ. 1).

- 26) Οι ενισχύσεις που συνίστανται σε εγγυήσεις, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που συνίστανται σε μέτρα χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου υπό μορφή εγγυήσεων, θα πρέπει να θεωρούνται διαφανείς εάν το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει υπολογιστεί με βάση τις προμήθειες ασφαλούς λιμένα που καθορίζονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής για το αντίστοιχο είδος επιχείρησης¹⁸. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να καθορίζει σαφείς κανόνες που να λαμβάνουν υπόψη τόσο το ποσό του υποκείμενου δανείου όσο και τη διάρκεια της εγγύησης. Ο καθορισμός σαφών κανόνων αναμένεται να απλουστεύσει τη μεταχείριση των εγγυήσεων σύντομης διάρκειας που εξασφαλίζουν έως και το 80 % ενός σχετικά μικρού δανείου, όταν οι ζημίες βαρύνουν αναλογικά και με τον ίδιο τρόπο τον δανειστή και τον εγγυητή και οι καθαρές ανακτήσεις που προκύπτουν από την ανάκτηση του δανείου από τις εγγυήσεις που παρέχει ο δανειολήπτης μειώνουν αναλογικά τις ζημίες που υφίστανται ο δανειστής και ο εγγυητής. Οι κανόνες αυτοί δεν θα πρέπει να ισχύουν για εγγυήσεις επί υποκείμενων πράξεων που δεν αποτελούν δάνειο, όπως είναι οι εγγυήσεις για συναλλαγές με αντικείμενο μετοχικό κεφάλαιο. Με βάση την εμπειρία της Επιτροπής, και δεδομένων, αφενός, του πληθωρισμού που σημειώθηκε αφότου τέθηκε σε ισχύ ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 360/2012 και, αφετέρου, της εκτιμώμενης εξέλιξης του πληθωρισμού κατά την περίοδο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης της εγγύησης θα πρέπει να θεωρηθεί ότι δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο που ισχύει για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας όταν i) η εγγύηση δεν υπερβαίνει το 80 % του υποκείμενου δανείου· ii) το ποσό που καλύπτει η εγγύηση δεν υπερβαίνει τα 5 625 000 EUR· και (iii) η διάρκεια της εγγύησης δεν υπερβαίνει τα 5 έτη. Το ίδιο ισχύει όταν i) η εγγύηση δεν υπερβαίνει το 80 % του υποκείμενου δανείου· ii) το ποσό που καλύπτει η εγγύηση δεν υπερβαίνει τα 2 813 036 EUR· και (iii) η διάρκεια της εγγύησης δεν υπερβαίνει τα 10 έτη.
- 27) Επιπλέον, για τον υπολογισμό του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης των εγγυήσεων, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιήσουν μια μέθοδο η οποία, αφενός, έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή, δυνάμει άλλου κανονισμού της Επιτροπής στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων ο οποίος ίσχυε κατά τον χρόνο της κοινοποίησης και, αφετέρου, έχει εγκριθεί από την Επιτροπή ως σύμφωνη με την ανακοίνωση περί εγγυήσεων¹⁹ ή με άλλη μεταγενέστερη σχετική ανακοίνωση. Τα κράτη μέλη μπορούν να το πράξουν μόνον εάν η εγκεκριμένη μέθοδος περιλαμβάνει ρητή πρόβλεψη για το είδος της εγγύησης και το είδος της συγκεκριμένης υποκείμενης πράξης για την οποία πρόκειται στο πλαίσιο της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.
- 28) Μετά από κοινοποίηση κράτους μέλους, η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάζει αν ένα μέτρο, εάν δεν συνίσταται σε επιχορήγηση, δάνειο, εγγύηση, εισφορά κεφαλαίου ή μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου με τη μορφή επένδυσης μετοχικού ή οιονεί μετοχικού κεφαλαίου, φοροαπαλλαγές που υπόκεινται σε συγκεκριμένο όριο ή άλλα μέσα που προβλέπουν συγκεκριμένο όριο, οδηγεί σε ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης που δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο το οποίο ισχύει για τις

¹⁸ Παραδείγματος χάρι, ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή εγγυήσεων (ΕΕ C 155 της 20.6.2008, σ. 10).

¹⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή εγγυήσεων, ΕΕ C 155 της 20.6.2008, σ. 10.

ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, με αποτέλεσμα να εμπίπτει ενδεχομένως στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

- 29) Η Επιτροπή έχει καθήκον να διασφαλίζει ότι οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις τηρούνται και είναι σύμφωνοι με την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας που ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα κράτη μέλη οφείλουν να διευκολύνουν την εκπλήρωση αυτού του καθήκοντος, εγκαθιστώντας τους αναγκαίους μηχανισμούς που διασφαλίζουν ότι το συνολικό ποσό ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται σε ενιαία επιχείρηση για την παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος βάσει των κανόνων για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας δεν υπερβαίνει το συνολικό επιτρεπτό ανώτατο όριο. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρακολουθούν τις χορηγούμενες ενισχύσεις ώστε να εξασφαλίζεται ότι δεν γίνεται υπέρβαση του ανώτατου ορίου που καθορίζεται στον παρόντα κανονισμό και ότι τηρούνται οι κανόνες σώρευσης. Για να συμμορφωθούν με την υποχρέωση αυτή, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν πλήρεις πληροφορίες σχετικά με τις χορηγούμενες ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, σε κεντρικό μητρώο σε εθνικό ή ενωσιακό επίπεδο, το αργότερο από την 1η Ιανουαρίου 2026, και να ελέγχουν ότι κάθε νέα χορήγηση ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο που καθορίζεται στον παρόντα κανονισμό. Το κεντρικό μητρώο θα συμβάλει στη μείωση του διοικητικού φόρτου για τις επιχειρήσεις. Μόλις το κεντρικό μητρώο περιλάβει δεδομένα για περίοδο 3 ετών, οι επιχειρήσεις δεν θα υποχρεούνται πλέον, βάσει του παρόντος κανονισμού, να παρακολουθούν και να δηλώνουν κάθε άλλη ενίσχυση ήσσονος σημασίας που λαμβάνουν. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ο έλεγχος της τήρησης του ανώτατου ορίου που καθορίζεται στον παρόντα κανονισμό βασίζεται καταρχήν στις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο κεντρικό μητρώο.
- 30) Κάθε κράτος μέλος μπορεί να συγκροτήσει εθνικό κεντρικό μητρώο. Τα υφιστάμενα εθνικά κεντρικά μητρώα που πληρούν τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού μπορούν να συνεχίσουν να χρησιμοποιούνται. Η Επιτροπή θα συγκροτήσει κεντρικό μητρώο σε επίπεδο Ένωσης, το οποίο θα μπορεί να χρησιμοποιείται από τα κράτη μέλη από την 1η Ιανουαρίου 2026.
- 31) Δεδομένου ότι ο διοικητικός φόρτος και τα κανονιστικά εμπόδια αποτελούν πρόβλημα για την πλειονότητα των ΜΜΕ και ότι η Επιτροπή έχει θέσει ως στόχο να μειώσει κατά 25 % τον φόρτο που απορρέει από τις απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων²⁰, κάθε κεντρικό μητρώο θα πρέπει να συγκροτηθεί κατά τρόπο που να μειώνει τον διοικητικό φόρτο. Ορθές διοικητικές πρακτικές, όπως αυτές που ορίζονται στον κανονισμό για την ενιαία ψηφιακή θύρα²¹, μπορούν να χρησιμοποιούνται ως αναφορά για τη δημιουργία και τη λειτουργία του κεντρικού μητρώου σε επίπεδο Ένωσης και των εθνικών κεντρικών μητρώων.
- 32) Οι κανόνες διαφάνειας έχουν ως στόχο να διασφαλίσουν καλύτερη συμμόρφωση, περισσότερη λογοδοσία, την αξιολόγηση από ομοτίμους και, εν τέλει, την αύξηση της αποτελεσματικότητας των δημόσιων δαπανών. Η δημοσίευση, σε κεντρικό

²⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — «Δέσμη μέτρων αρωγής για τις ΜΜΕ» [COM(2023) 535 final].

²¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1724 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 2ας Οκτωβρίου 2018, για τη δημιουργία ενιαίας ψηφιακής θύρας με σκοπό την παροχή πρόσβασης σε πληροφορίες, σε διαδικασίες και σε υπηρεσίες υποστήριξης και επίλυσης προβλημάτων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 (ΕΕ L 295 της 21.11.2018, σ. 1, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj?locale=el>).

μητρώο, του ονόματος του δικαιούχου της ενίσχυσης εξυπηρετεί το έννομο συμφέρον για διαφάνεια δεδομένου ότι με τον τρόπο αυτό παρέχονται πληροφορίες στο κοινό σχετικά με τη χρήση κρατικών πόρων. Δεν θίγει αδικαιολόγητα το δικαίωμα των δικαιούχων στην προστασία των προσωπικών τους δεδομένων στον βαθμό που η δημοσίευση στο κεντρικό μητρώο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα γίνεται σύμφωνα με τους κανόνες της Ένωσης για την προστασία των δεδομένων²². Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ψευδωνυμοποιούν συγκεκριμένες καταχωρίσεις όταν αυτό είναι αναγκαίο για τη συμμόρφωση με τους κανόνες της Ένωσης για την προστασία των δεδομένων.

- 33) Με τον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να θεσπιστεί σειρά προϋποθέσεων σύμφωνα με τους οποίες κάθε μέτρο που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών και ότι δεν νοθεύει ούτε απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό. Για τον λόγο αυτόν, ο παρών κανονισμός θα πρέπει επίσης να εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του, υπό τον όρο ότι πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που καθορίζονται σε αυτόν. Ομοίως, η στήριξη που πληρούσε τα κριτήρια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 360/2012 και η οποία χορηγήθηκε μεταξύ 29ης Απριλίου 2012 και της 31ης Δεκεμβρίου 2023, θα πρέπει να θεωρηθεί ότι απαλλάσσεται από την υποχρέωση κοινοποίησης βάσει του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης.
- 34) Λαμβανομένης υπόψη της συχνότητας με την οποία είναι εν γένει αναγκαίο να αναθεωρείται η πολιτική για τις κρατικές ενισχύσεις, είναι σκόπιμο να περιοριστεί η περίοδος εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Ο παρών κανονισμός αντικαθιστά τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 360/2012 μετά τη λήξη του.
- 35) Σε περίπτωση λήξης της περιόδου εφαρμογής του παρόντος κανονισμού χωρίς παράτασή της, θα πρέπει να παραχωρηθεί στα κράτη μέλη περίοδος προσαρμογής έξι μηνών για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό.

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις οι οποίες παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος σε όλους τους τομείς, εκτός από:

²² Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων), ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>. κανονισμός (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2018, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και της απόφασης αριθ. 1247/2002/ΕΚ, ΕΕ L 295 της 21.11.2018, σ. 39, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>.

- α) τις ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας·
- β) τις ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, εφόσον το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των προϊόντων που αγοράζονται ή διατίθενται στην αγορά·
- γ) τις ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων·
- δ) τις ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, σε μία από τις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - i) όταν το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις·
 - ii) όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς·
- ε) τις ενισχύσεις που χορηγούνται για δραστηριότητες οι οποίες σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, ιδίως δε τις ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα·
- στ) τις ενισχύσεις για τις οποίες τίθεται ως όρος η χρήση εγχώριων αγαθών και υπηρεσιών αντί των εισαγόμενων.

2. Στην περίπτωση επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς οι οποίοι αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία α), β) ή γ) ή δ) και δραστηριοποιούνται επίσης σε έναν ή περισσότερους από τους άλλους τομείς οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού ή ασκούν άλλες δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε ενισχύσεις χορηγούμενες στους τελευταίους αυτούς τομείς ή δραστηριότητες, υπό την προϋπόθεση ότι τα οικεία κράτη μέλη διασφαλίζουν, στηριζόμενα σε κατάλληλα μέσα, όπως ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή ο διαχωρισμός των λογαριασμών, ότι οι δραστηριότητες στους τομείς που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού δεν τυγχάνουν ενίσχυσης ή σσονος σημασίας που χορηγείται δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 2

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
- α) «γεωργικά προϊόντα»: τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης, με εξαίρεση τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που

εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²³.

- β) «πρωτογενής γεωργική παραγωγή»: η παραγωγή προϊόντων του εδάφους και της κτηνοτροφίας που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης, χωρίς να εκτελούνται περαιτέρω εργασίες που μεταβάλλουν τη φύση αυτών των προϊόντων·
- γ) «μεταποίηση γεωργικών προϊόντων»: κάθε επέμβαση επί γεωργικού προϊόντος από την οποία προκύπτει επίσης γεωργικό προϊόν, με εξαίρεση τις εργασίες εντός της γεωργικής εκμετάλλευσης που είναι απαραίτητες για την προετοιμασία προϊόντος ζωικής ή φυτικής προέλευσης για την πρώτη του πώληση·
- δ) «εμπορία γεωργικών προϊόντων»: η κατοχή ή έκθεση γεωργικού προϊόντος με σκοπό την πώληση, η προσφορά προς πώληση, η παράδοση ή κάθε άλλος τρόπος διάθεσης στην αγορά, εκτός από την πρώτη πώληση από πρωτογενή παραγωγό σε μεταπωλητές ή μεταποιητές, και κάθε δραστηριότητα προετοιμασίας του προϊόντος για την εν λόγω πρώτη πώληση· η πώληση από πρωτογενή παραγωγό σε τελικούς καταναλωτές θεωρείται εμπορία γεωργικών προϊόντων, εάν πραγματοποιείται σε χωριστές και ειδικές για τον σκοπό αυτόν εγκαταστάσεις·
- ε) «προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας»: τα προϊόντα που ορίζονται στο άρθρο 5 στοιχεία α) και β) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1379/2013·
- στ) «πρωτογενής παραγωγή προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας»: όλες οι εργασίες που σχετίζονται με την αλιεία, την εκτροφή ή την καλλιέργεια υδρόβιων οργανισμών, καθώς και οι δραστηριότητες εντός της εκμετάλλευσης ή επί του σκάφους που είναι αναγκαίες για την προετοιμασία προϊόντος ζωικής ή φυτικής προέλευσης για την πρώτη του πώληση, συμπεριλαμβανομένων της κοπής, του τεμαχισμού σε φιλέτα ή της κατάψυξης, καθώς και η πρώτη πώληση σε μεταπωλητές ή μεταποιητές·
- ζ) «μεταποίηση και εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας»: όλες οι δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένου του χειρισμού, της κατεργασίας και του μετασχηματισμού, που πραγματοποιούνται μετά την εκφόρτωση —ή τη συγκομιδή, στην περίπτωση της υδατοκαλλιέργειας— από τις οποίες προκύπτει ένα μεταποιημένο προϊόν, καθώς και η διανομή του·
- η) «μη κερδοσκοπική οντότητα»: οντότητα, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς της (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου) ή τον τρόπο χρηματοδότησής της, πρωταρχικός σκοπός της οποίας είναι η ανάληψη κοινωνικών καθηκόντων και η οποία επανεπενδύει τυχόν κέρδη που πραγματοποιεί και ασκεί κυρίως μη εμπορικές δραστηριότητες. Στην περίπτωση που η οντότητα αυτή ασκεί επίσης εμπορικές δραστηριότητες, πρέπει να διασφαλίζει τον λογιστικό διαχωρισμό μεταξύ της χρηματοδότησης, των δαπανών και των εσόδων από τις εν λόγω

²³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για την κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, την τροποποίηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1184/2006 και (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 104/2000 του Συμβουλίου, ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 1, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/1379/oj>.

εμπορικές δραστηριότητες, αφενός, και εκείνων από μη εμπορικές δραστηριότητες, αφετέρου.

2. «Ενιαία επιχείρηση»: για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, όλες οι επιχειρήσεις που έχουν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους:
- α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·
 - β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·
 - γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπόζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·
 - δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται επίσης ενιαία επιχείρηση. Ωστόσο, οι επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος και δεν έχουν καμία άλλη σχέση μεταξύ τους, εκτός από το γεγονός ότι καθεμία από αυτές έχει άμεση σχέση με τον ίδιο δημόσιο φορέα ή φορείς, ή με τον ίδιο μη κερδοσκοπικό φορέα ή φορείς, δεν αντιμετωπίζονται ως ενιαία επιχείρηση για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 3

Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας

1. Τα μέτρα ενίσχυσης που χορηγούνται σε επιχειρήσεις για την παροχή υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος θεωρείται ότι δεν ανταποκρίνονται σε όλα τα κριτήρια που καθορίζονται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ και, συνεπώς, δεν υπόκεινται στην υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούν όλες τις προϋποθέσεις που ορίζει ο παρών κανονισμός.
2. Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται ανά κράτος μέλος σε μία ενιαία επιχείρηση η οποία παρέχει υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος δεν υπερβαίνει το ποσό των 750 000 EUR σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών.
3. Η ενίσχυση ήσσονος σημασίας θεωρείται ότι χορηγείται τη χρονική στιγμή κατά την οποία παραχωρείται στην οικεία επιχείρηση το έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό νομικό καθεστώς, ανεξαρτήτως της ημερομηνίας καταβολής της ενίσχυσης ήσσονος σημασίας στην επιχείρηση.
4. Το ανώτατο όριο που προβλέπεται στην παράγραφο 2 ισχύει ανεξαρτήτως της μορφής της ενίσχυσης ήσσονος σημασίας ή του επιδιωκόμενου από αυτήν στόχου και ανεξάρτητα από το αν η ενίσχυση που χορηγείται από το οικείο κράτος μέλος χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει με πόρους ενωσιακής προέλευσης.

5. Για τους σκοπούς του ανώτατου ορίου που καθορίζεται στην παράγραφο 2, η ενίσχυση εκφράζεται ως επιχορήγηση σε μετρητά. Σε όλες τις περιπτώσεις χρησιμοποιούνται ακαθάριστα ποσά, δηλαδή πριν αφαιρεθεί ο οποιοσδήποτε φόρος ή άλλη επιβάρυνση. Εάν η ενίσχυση χορηγείται με μορφή άλλη από εκείνη της επιχορήγησης, ως ποσό της ενίσχυσης λογίζεται το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης της ενίσχυσης.
6. Οι ενισχύσεις που καταβάλλονται σε δόσεις ανάγονται στην αξία τους κατά το χρόνο της χορήγησής τους. Το επιτόκιο που χρησιμοποιείται για την αναγωγή είναι το προεξοφλητικό επιτόκιο που ισχύει κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης.
7. Όταν σημειωθεί υπέρβαση του ανώτατου ορίου που ορίζεται στην παράγραφο 2 με τη χορήγηση νέας ενίσχυσης ή σσονος σημασίας για την παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος, η εν λόγω νέα ενίσχυση δεν υπάγεται στο ευεργέτημα του παρόντος κανονισμού.
8. Σε περίπτωση συγχωνεύσεων ή εξαγορών, όλες οι προηγούμενες ενισχύσεις ή σσονος σημασίας που έχουν ήδη χορηγηθεί σε οποιαδήποτε από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις λαμβάνονται υπόψη για να προσδιοριστεί κατά πόσο η νέα ενίσχυση ή σσονος σημασίας στη νέα ή στην εξαγοράζουσα επιχείρηση υπερβαίνει το ανώτατο όριο που ορίζεται στην παράγραφο 2. Οι ενισχύσεις ή σσονος σημασίας που είχαν χορηγηθεί νομίμως πριν από τη συγχώνευση ή την εξαγορά παραμένουν νόμιμες.
9. Αν μια επιχείρηση διασπαστεί σε δύο ή περισσότερες χωριστές επιχειρήσεις, η ενίσχυση ή σσονος σημασίας που χορηγήθηκε πριν από τη διάσπαση καταλογίζεται στην επιχείρηση που έλαβε αυτή την ενίσχυση, η οποία είναι κατά κανόνα η επιχείρηση που ανέλαβε τις δραστηριότητες για τις οποίες χρησιμοποιήθηκε η ενίσχυση ή σσονος σημασίας. Εάν ο εν λόγω καταλογισμός δεν είναι δυνατός, οι ενισχύσεις ή σσονος σημασίας κατανέμονται αναλογικά με βάση τη λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων των νέων επιχειρήσεων κατά την πραγματική ημερομηνία της διάσπασης.

Άρθρο 4

Υπολογισμός ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται μόνο στις ενισχύσεις ως προς τις οποίες είναι δυνατόν να υπολογιστεί εκ των προτέρων με ακρίβεια το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης της ενίσχυσης χωρίς να είναι αναγκαία εκτίμηση κινδύνου (στο εξής: διαφανείς ενισχύσεις ή σσονος σημασίας).
2. Οι ενισχύσεις υπό μορφή επιχορηγήσεων ή επιδοτήσεων επιτοκίου θεωρούνται διαφανείς ενισχύσεις ή σσονος σημασίας.
3. Οι ενισχύσεις υπό μορφή δανείου θεωρούνται διαφανείς ενισχύσεις ή σσονος σημασίας εάν:
 - α) ο δικαιούχος δεν έχει υπαχθεί σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας ούτε πληροί τις προϋποθέσεις με βάση την εγχώρια νομοθεσία στην οποία υπόκειται για να υπαχθεί σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας κατόπιν αιτήσεως των δανειστών του. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, ο δικαιούχος πρέπει να βρίσκεται σε κατάσταση αντίστοιχη προς κατάταξη πιστοληπτικής ικανότητας τουλάχιστον «B-» και είτε
 - β) το δάνειο εξασφαλίζεται με ασφάλειες που καλύπτουν τουλάχιστον το 50 % του δανείου, το δε ύψος του δανείου ανέρχεται είτε σε 3 750 000 EUR για

διάστημα πέντε ετών είτε σε 1 875 000 EUR για διάστημα δέκα ετών εάν ένα δάνειο είναι χαμηλότερο από τα ποσά αυτά ή χορηγείται για περίοδο μικρότερη από 5 ή 10 έτη αντίστοιχα, το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης του εν λόγω δανείου υπολογίζεται ως αναλογικό μερίδιο του ανώτατου ορίου που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού· είτε

- γ) το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει υπολογιστεί με βάση το επιτόκιο αναφοράς που ισχύει κατά τον χρόνο της χορήγησης.
4. Οι ενισχύσεις υπό μορφή εισφοράς κεφαλαίου θεωρούνται διαφανείς ενισχύσεις ήσσονος σημασίας μόνο εάν το συνολικό ποσό της κρατικής εισφοράς δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας το οποίο καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2.
5. Οι ενισχύσεις που συνίστανται σε μέτρα χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου με τη μορφή επενδύσεων μετοχικού ή οιονεί μετοχικού κεφαλαίου θεωρούνται διαφανείς ενισχύσεις ήσσονος σημασίας μόνον εάν τα κεφάλαια που παρέχονται σε μία ενιαία επιχείρηση δεν υπερβαίνουν το ανώτατο όριο των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2.
6. Οι ενισχύσεις υπό μορφή εγγυήσεων λογίζονται ως διαφανείς ενισχύσεις ήσσονος σημασίας εάν:
- α) ο δικαιούχος δεν έχει υπαχθεί σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας ούτε πληροί τις προϋποθέσεις με βάση την εγχώρια νομοθεσία στην οποία υπόκειται για να υπαχθεί σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας κατόπιν αιτήσεως των δανειστών του. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, ο δικαιούχος πρέπει να βρίσκεται σε κατάσταση αντίστοιχη προς κατάταξη πιστοληπτικής ικανότητας τουλάχιστον «B-»· και είτε
- β) η εγγύηση δεν υπερβαίνει το 80 % του υποκείμενου δανείου σε κάθε χρονική στιγμή, οι ζημίες βαρύνουν αναλογικά και με τον ίδιο τρόπο τον δανειστή και τον εγγυητή, οι καθαρές ανακτήσεις που προκύπτουν από την ανάκτηση του δανείου από τις εγγυήσεις που χορήγησε ο δανειολήπτης μειώνουν αναλογικά τις ζημίες που βαρύνουν τον δανειστή και τον εγγυητή, και είτε το εγγυημένο ποσό είναι 5 625 000 EUR και η διάρκεια της εγγύησης είναι 5ετής ή το εγγυημένο ποσό είναι 2 813 036 EUR και η διάρκεια της εγγύησης είναι 10ετής· εάν το ποσό που καλύπτεται από την εγγύηση είναι χαμηλότερο από τα προαναφερθέντα ποσά ή η εγγύηση χορηγείται για περίοδο μικρότερη από 5 ή 10 έτη αντίστοιχα, το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης της εν λόγω εγγύησης υπολογίζεται ως αναλογικό μερίδιο του σχετικού ανώτατου ορίου που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2· ή
- γ) το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει υπολογιστεί με βάση τις προμήθειες ασφαλούς λιμένα που καθορίζονται σε ανακοίνωση της Επιτροπής· ή
- δ) προτού τεθεί σε εφαρμογή,
- i) η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης της εγγύησης έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή, δυνάμει άλλου κανονισμού της Επιτροπής στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων ο οποίος ίσχυε κατά τον χρόνο της κοινοποίησης και είχε εγκριθεί από την Επιτροπή ως σύμφωνη με την ανακοίνωση περί εγγυήσεων ή άλλη μεταγενέστερη σχετική ανακοίνωση· και

- ii) η εν λόγω μέθοδος περιλαμβάνει ρητή πρόβλεψη για το είδος της εγγύησης και το είδος της συγκεκριμένης υποκειμένης πράξης για την οποία πρόκειται στο πλαίσιο της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.
7. Ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε άλλες πράξεις θεωρούνται διαφανείς ενισχύσεις ήσσονος σημασίας εάν η πράξη προβλέπει συγκεκριμένο όριο με το οποίο διασφαλίζεται η μη υπέρβαση του ανώτατου ορίου που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 5

Σώρευση

1. Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται βάσει του παρόντος κανονισμού μπορούν να σωρεύονται με ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται βάσει άλλων κανονισμών για ενισχύσεις ήσσονος σημασίας²⁴.
2. Απαγορεύεται η σύρρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού με οποιαδήποτε αντιστάθμιση αναφορικά με την ίδια υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος, ανεξαρτήτως του αν συνιστά ή όχι κρατική ενίσχυση.
3. Απαγορεύεται η σύρρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας με άλλες κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμει του παρόντος κανονισμού σε σχέση με τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή με κρατικές ενισχύσεις για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, αν η σύρρευση αυτή θα υπερέβαινε την υψηλότερη ένταση ενίσχυσης ή το ύψος της ενίσχυσης που καθορίστηκε με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή. Οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες δεν χορηγούνται για συγκεκριμένες επιλέξιμες δαπάνες ή δεν μπορούν να αποδοθούν σε συγκεκριμένες επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να σωρεύονται με άλλες κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφασης που έχει εκδώσει η Επιτροπή.

Άρθρο 6

Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, από την 1η Ιανουαρίου 2026, οι πληροφορίες σχετικά με τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται για υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος καταχωρίζονται σε κεντρικό μητρώο σε εθνικό ή ενωσιακό επίπεδο. Οι πληροφορίες στο κεντρικό μητρώο περιλαμβάνουν τα στοιχεία ταυτοποίησης του δικαιούχου, το ποσό της ενίσχυσης, την ημερομηνία χορήγησης, τη χορηγούσα αρχή, το μέσο ενίσχυσης και τον σχετικό τομέα βάσει της στατιστικής

²⁴ Κανονισμός (ΕΕ) XXX/XXX της Επιτροπής, της XX Δεκεμβρίου 2023, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, ΕΕ L της XXX [Υπηρεσία Εκδόσεων: να συμπληρωθεί η παραπομπή που αντιστοιχεί στο έγγραφο C (2023) 9700]· κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis) στον γεωργικό τομέα, ΕΕ L 352 της 24.12.2013, σ. 9, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/1407/oj>· Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 717/2014 της Επιτροπής, της 27ης Ιουνίου 2014, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, ΕΕ L 190 της 28.6.2014, σ. 45, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2014/717/oj>.

ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση («ταξινόμηση NACE»). Το κεντρικό μητρώο δημιουργείται κατά τρόπον ώστε να καθιστά δυνατή την εύκολη πρόσβαση του κοινού στις πληροφορίες, διασφαλίζοντας παράλληλα τη συμμόρφωση με τους κανόνες της Ένωσης για την προστασία των δεδομένων, μεταξύ άλλων μέσω της ψευδωνυμοποίησης συγκεκριμένων καταχωρίσεων, όταν απαιτείται.

2. Τα κράτη μέλη καταχωρίζουν τις πληροφορίες οι οποίες απαριθμούνται στην παράγραφο 1 στο κεντρικό μητρώο για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται από οποιαδήποτε αρχή του οικείου κράτους μέλους εντός 20 εργάσιμων ημερών από τη χορήγηση της ενίσχυσης. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσουν την ακρίβεια των δεδομένων που περιέχονται στο κεντρικό μητρώο.
3. Τα κράτη μέλη τηρούν αρχεία με τις καταχωρισμένες πληροφορίες σχετικά με την ενίσχυση ήσσονος σημασίας επί 10 έτη από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης.
4. Τα κράτη μέλη χορηγούν νέα ενίσχυση ήσσονος σημασίας σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, μόνον αφού έχουν εξακριβώσει ότι η νέα ενίσχυση ήσσονος σημασίας δεν αυξάνει το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που έχουν χορηγηθεί στην οικεία επιχείρηση σε επίπεδο το οποίο υπερβαίνει το ανώτατο όριο που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού και ότι τηρούνται όλοι οι όροι που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό.
5. Τα κράτη μέλη που χρησιμοποιούν κεντρικό μητρώο σε εθνικό επίπεδο υποβάλλουν στην Επιτροπή έως τις 30 Ιουνίου κάθε έτους συγκεντρωτικά δεδομένα σχετικά με τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγήθηκαν για το προηγούμενο έτος. Τα συγκεντρωτικά στοιχεία περιλαμβάνουν τον αριθμό των δικαιούχων, το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγήθηκαν και το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγήθηκαν ανά τομέα (με χρήση της «ταξινόμησης NACE»). Η πρώτη υποβολή δεδομένων γίνεται για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που θα χορηγηθούν από την 1η Ιανουαρίου έως τις 31 Δεκεμβρίου 2026. Τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλουν στην Επιτροπή εκθέσεις σχετικά με προηγούμενες περιόδους όταν τα συγκεντρωτικά δεδομένα είναι διαθέσιμα.
6. Μετά από γραπτή αίτηση της Επιτροπής, το οικείο κράτος μέλος παρέχει στην Επιτροπή, εντός 20 εργάσιμων ημερών ή εντός μεγαλύτερης προθεσμίας που ορίζεται στην αίτηση, όλες τις πληροφορίες που η Επιτροπή θεωρεί αναγκαίες για να εκτιμήσει αν έχουν τηρηθεί οι όροι του παρόντος κανονισμού, ιδίως όσον αφορά το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού και βάσει άλλων κανονισμών σχετικά με ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που έχει λάβει συγκεκριμένη επιχείρηση.

Άρθρο 7

Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε ενισχύσεις οι οποίες έχουν χορηγηθεί πριν από την έναρξη ισχύος του, εφόσον η εκάστοτε ενίσχυση πληροί όλες τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό.
2. Κάθε μεμονωμένη ενίσχυση ήσσονος σημασίας που χορηγήθηκε μεταξύ 29ης Απριλίου 2012 και 31ης Δεκεμβρίου 2023 και η οποία πληροί τους όρους του

κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 360/2012 λογίζεται ως μη ανταποκρινόμενη στο σύνολο των κριτηρίων του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης και συνεπώς ισχύει γι' αυτήν απαλλαγή από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης.

3. Κατά τη λήξη της περιόδου ισχύος του παρόντος κανονισμού, κάθε ενίσχυση ήσσονος σημασίας η οποία πληροί τους όρους του παρόντος κανονισμού μπορεί νομίμως να χορηγηθεί επί ένα περαιτέρω εξάμηνο.
4. Μέχρι να συγκροτηθεί το κεντρικό μητρώο και να καλυφθεί περίοδος τριών ετών, όταν ένα κράτος μέλος προτίθεται να χορηγήσει ενίσχυση ήσσονος σημασίας σε επιχείρηση σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, το εν λόγω κράτος μέλος ενημερώνει την επιχείρηση σε έγγραφη ή ηλεκτρονική μορφή σχετικά με το ποσό της ενίσχυσης εκφρασμένο ως ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης και τον χαρακτήρα ήσσονος σημασίας του, παραπέμποντας άμεσα στον παρόντα κανονισμό. Σε περίπτωση που μια ενίσχυση ήσσονος σημασίας χορηγείται, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, σε περισσότερες επιχειρήσεις βάσει συγκεκριμένου καθεστώτος και οι εν λόγω επιχειρήσεις λαμβάνουν διαφορετικά ποσά ενίσχυσης βάσει του καθεστώτος αυτού, το οικείο κράτος μέλος δύναται να επιλέξει να εκπληρώσει την υποχρέωσή του γνωστοποιώντας στις επιχειρήσεις ένα ποσό που αντιστοιχεί στο μέγιστο ποσό ενίσχυσης το οποίο προβλέπεται να χορηγηθεί βάσει του συγκεκριμένου καθεστώτος. Στις περιπτώσεις αυτές, αυτό το καθορισμένο ποσό λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να προσδιοριστεί αν υπάρχει συμμόρφωση με το ανώτατο όριο που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού. Πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης, το οικείο κράτος μέλος φροντίζει επίσης να λάβει από την αποδέκτρια επιχείρηση δήλωση, σε έγγραφη ή ηλεκτρονική μορφή, για οποιαδήποτε άλλη ενίσχυση ήσσονος σημασίας την οποία έλαβε η οικεία επιχείρηση βάσει του παρόντος κανονισμού ή άλλων κανονισμών για ενισχύσεις ήσσονος σημασίας σε οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών.

Άρθρο 8

Έναρξη ισχύος και περίοδος εφαρμογής

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 2024.

Εφαρμόζεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 13.12.2023

Για την Επιτροπή

Η Πρόεδρος

Ursula VON DER LEYEN